

ebből kiindulva annak fokról-fokra súlyosabb beszámítású alakzatait s ezek között a magán- és büntetőjog határait felismerni.

Az előadást követő vitában felszólaltak: dr. Beck Salamon, ifj. dr. Szigeti László, dr. Blau György és dr. Berend Béla.

Uj karteljogi folyóirat. A karteljog szerteágazó jogi problémáival kíván foglalkozni és a küszöbön álló magyar karteltörvényel új utakra térő magyar karteljognak kezdetétől fogva kíván megfigyelője, ismertetője és bírálója lenni a Karteljog Tára, amely dr. Angyal Pál egyetemi ny. r. tanár szerkesztésében megjelenő Magyar Jogi Szemle március havi számával, mint e folyóirat önálló melléklete indult meg. A Karteljog Tára, amelynek szerkesztői dr. Király Ferenc budapesti ügyvéd, az International Law Association nemzetközi karteljogi bizottságának előadója és dr. Geőcze Bertalan budapesti ügyvéd, az International Law Association magyarországi csoportjának titkára és a Nemzetközi Jog Tára szerkesztője, e lappal a magyar karteljog művelésére a gazdasági érdekeltek és elfogultságokon felül álló orgánumot kíván teremteni, amely a kartelekkel kapcsolatos jogi kérdéseket a tárgyiagos jogász igazságérzetével szemléli.

Az eszmei javak jogi oltalma címmel tartott dr. Keszthelyi Nándor március 20-án előadást az Ügyvédjelöltek Országos Szövetségében. Ismertette a szellemi javak jogának törvényhozási és dogmatörténeti fejlődését a XVII. század első ilyenirányú angol jogalkotásaitól kezdve bemutatván a francia tulajdoni „propriété intellectuelle” a Gareis-Gierke-féle személyiségi, a Kohler-féle dualisztikus és az azt továbbfejlesztő Elster-féle trialisztikus elméleteket. Reámutatott a kontinentális — különösen a német — bírói gyakorlatban a háború után észlelhető hirtelen fordulatra, amellyel a bíróságok addig tartózkodó álláspontját a szellemi javak oltalomképességének hirtelen erős, sőt túlzott elismerése váltotta fel. A kérdés aktuális problematikáját két szempontból: a jogosított személyének és az oltalmazandó érdek tárgyi terjedelme szempontjából vizsgálta. Az első témakörből különösen a versenytárs fogalmának a versenyjog szempontjából a jogszolgáltatásban

észlelhető kiterjesztésével, az alkalmazotti találmány és a szellemi alkotások mechanikai módszerek által való terjesztésének kérdéseivel foglalkozott, a másodikból a formális védjegyjog és a versenyjog egymáshoz való viszonyának, a szerzői oltalom időtartamának, a szerzői jogok közérdekű korlátozásainak és átruházásának problémáival. Végül különösen az újabb, az u. n. „kereskedelmi tulajdon“-t érintő francia törvényhozás kapcsán reámutatott arra az összefüggésre, mely a társadalmi és gazdasági életben terjedő szociális tanok és az eszmei javak jogának kiépítésére és elmélyítésére irányuló törekvés között fennáll.

Magánjogi joghatósági szabályaink rendszere címén tartott előadást dr. Balla Ignác a Magyar Jogászegylet április 18-iki teljes ülésében.

Előadó rámutatott arra, hogy a joghatóság fogalma és jelensége törvényeinkben és joggyakorlatunkban teljesen elmosódik, amennyiben majd hatásköréről, majd illetékességről beszélnek akkor, amikor tulajdonképpen joghatóságról kellene beszélniök. A jogelmélet és jogirodalom sem tisztázta még kellően e jogi jelenség tartalmát. Kiemelte, hogy a magánjogi hatósági intézkedések megtételénél az első kérdés tulajdonképpen az, hogy van-e az államnak kompetenciája (competentia suverinitatis, joghatóság) az intézkedés megtételére és csak akkor, ha ez eldőlt, és pedig akként, hogy igen, csak akkor kerül sor a hatáskör és illetékesség kérdésére. Pl.: Itt lakó osztrák honosok válópert tesznek folyamatba a bpesti kir. Törvényszéken. E bíróságnak meg volna az illetékessége, mert a peres felek bpesti lakosok, — meg volna a hatósáköre is, mert hisz a bontóperben a törvényszék bír hatáskörrel, azonban nincs meg az eljárás első feltétele, a magyar állam joghatósága, mert magyar állami bíróságok osztrák honos házassági köteléki perében nem járhatnak el, és pedig joghatóság hiánya okából.

A joghatóság a hatáskört megelőző fogalom, *amely államunként tagolja a valamely ügy elintézésére hivatott hatóságokat.* Az összes magánjogi ügyeket nézve a joghatóságnak három alakulata van. Vannak ugyanis ügyek, amelyeket a magyar állam már az ügy természete alapján intézkedésének körébe von. Ez a fenntartott, vagy kizárólagos joghatóság. E körbe esnek a magyar honosoknak peres és perenkívüli státusügyei, a belföldi ingatlanra vonatkozó peres és perenkívüli ügyek, a magyar állam és államfő elleni perek, a külföldön területen-